

SPOMNITE SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MAY 15, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

ODATKI S KONVENCIJE D.-Z.

Delegacija Slovenske dobrodelne zveze je postala precej žilavša. Včasih je debata področja, kjer gre za vsako stvar. Vsako točko pretpredstavlja delegatje od vseh predno jo potrdijo. Venera konvencija še kar dobro deluje.

Kot nas je obvestil Joško Penko, je John tekom seje govoril in se pri tem nekaj razburil, ko je odgovarjal na nekatera očitavanja. Kot konvencijni tajnik je ob zaključku seje čital brzojave in drugo došlo pošto, pa ni mogel dokončati. Izročil je vse konvencijni predsedniku John Sušniku, naj konča, ker da se ne počuti dobro.

Kot bi vedel, da se njegove ure iztekajo je tekom zborovanja iskreno priporočal delegaciji, naj nikar ne nalaga nobenega dodatnega asessment, naj varje članstvo ter se obenem tudi opraviči, da ga naslednji dan ne bo na konvencijo, ker se ne počuti posebnost dobro. Vse delo se je na odru na stol, da se odpočije. Našlo je pristopil k njemu gl. blagajnik Joško Penko ter ga vprašal, če mu naj kaj pomaga. Trudno mu je odgovoril Gornik, da bo že bolje, saj gre itak domov.

John Gornik je zatem odšel iz dvorane, da se odpočije. Soproga in sinom Johnom domov v Cleveland. Toda v veži pred glavnimi vratmi se je naenkrat zgrudil. Prišlo mu je na pomoč, poklicali zdravnika, ki je pa samo ugotovil, da Johna Gornika ni več, zadela ga je srčna kap.

John Gornik je bil ustanovnik Slovenske dobrodelne zveze. Vse od njene ustanovitve je delal in živel za organizacijo, zato ga je članstvo upravičeno imenovalo: oče SDZ.

Truplo pokojnega so pripeljali v Cleveland sinoči. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda v soboto zjutraj ob osmih v cerkvi sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Pokojni je bil član sledečih društev Slovenec št. 1. SDZ, dr. sv. Vida št. 25. KSKJ, Katoliški borštarnji št. 1317, sv. Josipa, št. 99 HBZ. Bil je tudi član korporacije za pozidavo domov in delničar SND. Doma je bil iz vasi Globo, fara Sodražica, kjer je bil rojen 16. maja 1875. V Ameriki je bil 47. let; trgovino je pričel že leta 1905.

John Gornik umrl

Kot blisk se je sinoči raznesla po Clevelandu tuorna vest, da je slovenski pionir, spoštovani trgovec in glavni tajnik Slovenske dobrodelne zveze, John Gornik umrl na konvenciji v Lorainu včeraj, takoj po zaključku popoldanske seje.

Kot nas je obvestil Joško Penko, je John tekom seje govoril in se pri tem nekaj razburil, ko je odgovarjal na nekatera očitavanja. Kot konvencijni tajnik je ob zaključku seje čital brzojave in drugo došlo pošto, pa ni mogel dokončati. Izročil je vse konvencijni predsedniku John Sušniku, naj konča, ker da se ne počuti dobro.

Kot bi vedel, da se njegove ure iztekajo je tekom zborovanja iskreno priporočal delegaciji, naj nikar ne nalaga nobenega dodatnega asessment, naj varje članstvo ter se obenem tudi opraviči, da ga naslednji dan ne bo na konvencijo, ker se ne počuti posebnost dobro. Vse delo se je na odru na stol, da se odpočije. Našlo je pristopil k njemu gl. blagajnik Joško Penko ter ga vprašal, če mu naj kaj pomaga. Trudno mu je odgovoril Gornik, da bo že bolje, saj gre itak domov.

John Gornik je zatem odšel iz dvorane, da se odpočije. Soproga in sinom Johnom domov v Cleveland. Toda v veži pred glavnimi vratmi se je naenkrat zgrudil. Prišlo mu je na pomoč, poklicali zdravnika, ki je pa samo ugotovil, da Johna Gornika ni več, zadela ga je srčna kap.

John Gornik je bil ustanovnik Slovenske dobrodelne zveze. Vse od njene ustanovitve je delal in živel za organizacijo, zato ga je članstvo upravičeno imenovalo: oče SDZ.

Truplo pokojnega so pripeljali v Cleveland sinoči. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda v soboto zjutraj ob osmih v cerkvi sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Pokojni je bil član sledečih društev Slovenec št. 1. SDZ, dr. sv. Vida št. 25. KSKJ, Katoliški borštarnji št. 1317, sv. Josipa, št. 99 HBZ. Bil je tudi član korporacije za pozidavo domov in delničar SND. Doma je bil iz vasi Globo, fara Sodražica, kjer je bil rojen 16. maja 1875. V Ameriki je bil 47. let; trgovino je pričel že leta 1905.

OPA misli, da bomo morali kmalu uvesti racioniranje živil

Pravi, da s tem ne smemo čakati do jeseni, da pospravimo letino

Washington. — Uradniki OPA so mnenja, da Zed, države ne smejo čakati z racioniranjem živil do jeseni, da pospravimo letino in da bomo takrat videli, koliko lahko damo lačni Evropi. Do tega časa je svetoval počakati bivši predsednik Hoover, ki je pregledal živilski položaj po svetu.

Uradniki OPA pa trdijo, da bo vzelo več tednov, predno se more tiskati knjige za racioniranje in predno se more racioniranje organizirati. Če čakamo s tem do septembra bi bilo prepozno kaj pomagati Evropi potem.

Zveza ameriških mlinarjev pa trdi, da bo do 1. junija ustavilo obrat 2500 parnih mlinov in da bomo kmalu zatem čutili v Ameriki pomanjkanje moke in ž njó pomanjkanje kruha.

Lewis zahteva zdaj za premogarje 7% od vse mezde za sklad

To bi prineslo uniji kakih \$70,000,000 na leto, pravi

Washington. — John L. Lewis, predsednik unijskih premogarjev je včeraj povedal premogovnim družbam, da zahteva od njih 70% od totalne mezde za dobrodelni sklad premogarjev, ki bi ga upravljala unija. Ker znaša skupna mezd nekako \$1,000,000,000 na leto, bi dobil tak sklad vsako leto do \$70,000,000.

Premogarske družbe so na to odgovorile, da je taka zahteva blazna: Pri volji so pa plačati kakih \$3,000,000 premogarskem za čas in pol, ko so delali ob postavnih praznikih.

Predsednik Truman je ukazal uniji in premogovnim družbam, da mu morajo do danes predložiti novo pogodbo. Toda vse kaže, da bo to nemogoče, ker Lewis še ni povedal, kakšen povisek v mezd bo zahteval za svoje premogarje. Doda je govoril samo o zaostali plači za delo ob praznikih in pa o dobrodelnem skladu.

SPOMNITE SE NAŠIH BEGUNCEV V TUJINI S KAKIM DAROM!

Nov rekord bombnika za višino

Manila. — Nek ameriški bombnik B-29 se je dvignil nad otokom Guam v višino 39,360 čevljev. Nosil je težo 22,000 funtov bomb. S tem je dosegel bombnik nov rekord v poletu v višino.

ZABOGATELI ISKALEC ZLATA IMA ZDAJ DENARJA KO LISTJA IN TRAVE

Toronto, Ont. — Spud Arsenault, ki je 25 let iskal zlato po kanadskih pustinjah, da je končno zadel na zlato žilo in zabogatel, si je rekel, da bi enkrat rad imel pred seboj en cel kup bankovcev, da bi videl, kako se bo počutil.

Te dni je prodal svoj zlati rudnik in dobil zanj \$100,000

NOVI GROBOVI

Joseph Barbic

Včeraj zjutraj je umrl v bolnišnici na Canal Rd. poznani igralec na harmoniko v prejšnjih časih, Joseph Barbic, star 62 let. Doma je bil iz vasi Hrustje, občina Cerklje, okr. Krško v Sloveniji, odkoder je prišel v Ameriko pred 41 leti. Živel je v Pennsylvaniji, v Chicagu in v Milwaukee, Tu v Clevelandu zapuša brata Franka, v Hillcrest, Pa. sina Josepha in hčer Ruth poročena Stenger; v Avela, Pa. brata Mihaela, v Liberty, Pa. sestro Mary Simčič, v Washington, Pa. Rose Podboy in Coverdale, Pa. sestro Anna Arhnavar, v stari domovini pa sestro Frances Jerele.

Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob desetih iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152. St. ter na Whitehaven pokopališče.

Peter Ratkay

Danes zjutraj je umrl Peter Ratkay, 7702 St. Clair Ave. Rogreb ima v oskrbi Anton Grdina in Sinovi pogrebni zavod. Podrobnosti poročamo pozneje.

Katarina Lah

Kot smo že včeraj poročali je umrla Katarina Lah, rojena Intihar, stara 66 let, stanujoča na 1127 E. 72. St. Doma je bila iz vasi Zirovnica pri Cerknici, fara Grahovo, odkoder je prišla v Cleveland pred 41 leti. Bila je članica dr. Lunder Adamič št. 28 SNPJ, dr. Srca Marije in podružnice št. 25-SZZ. Soproga Jernej je umrl pred 2. leti. Tukaj zapuša tri sinove Charles, Frank in Louis in pet vnukov, v starem kraju pa eno sestro in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek ob 9 zjutraj iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkvi sv. Vida in potem na Calvary pokopališče.

Tribunal dolži admirala Doenitz, da je svetoval Hitlerju zasesti Španijo

Nuernberg. — Angleški tožilec je dotožil pred zavezniškim sodnim tribunalom nemškega admirala Doenitz, da je leta 1943 nagovarjal Hitlerja, naj zasede Španijo, da bi od tam nemške podmornice lažje napadale.

Hitler je baje odgovoril na to, da bi bilo to pač možno v letu 1940; toda v 1943 je pa že prepozno. Admiral Doenitz, ki je bil vrhovni poveljnik nemške mornarice, je na obtožbo odgovoril, da se ne spominja tega. Angleški tožilec je pa poudarjal, da so tozadevni zapiski v Londonu in da se jih lahko predloži tribunalu.

Dalje je angleški tožilec izjavil, da ima na rokah zapiske, ki kvotirajo sestanek med Doenitzom in Hitlerjem. Takrat mu je Hitler rekel, da naj napada brezobzirno. To mu je bilo vrženo v obraz, ko je admiral trdil, da se je vojskoval po mednarodnih predpisih.

SLOVENSKI BEGUNCI VAS PROSIJO POMOČ!

Vojak, ki je srečno prišel iz vojske, ubit v avtni nezgodi

John E. Debevec, star 21 let, ki je bil v 7. bitkah na Pacifiku, med temi na Iwo Jima in na Okinawi, je našel žalostno smrt pod prevrnjenem avtu.

Včeraj zjutraj se je pripetila na Lake Shore bulevarju, na ostrem ovinku na 154. cesti, strahovita avtna nezgoda, v kateri sta našla smrt dva vojna veterana. Eden je slovenski mladenič, 21 letni John E. Debevec, stanujoč na 1284 E. 168. St. Drugi je pa Gerald P. Gencope, star 22 let, stanujoč na 18614 Muskoka Ave. Nevarno je bil ranjen John DeGeronimo, star 22 let, stanujoč na 3412 Sutton Rd. Shaker Heights. Nevarne poškodbe je dobil tudi četrti, o katerem misli policija, da je vozil avto ob času nezgode, Harold Wyatt, star 21 let, stanujoč na 15436 Waterloo Rd.

Policija pravi, da so fantje pranzovali rojstni dan svojega tovariša Wyatta. Bili so v avtu, katerega je baje vozil Wyatt, ki je na ostrem ovinku na bulevarju skočil čez robnik ter se s tako silo zaletel ob električni drog ob cesti, da je avto popolnoma sesulo. Desna stran avta je bila gladko odrezana.

Avto je začel takoj goreti in le to, da so drugi motoristi prišli na pomoč, je rešilo gotovo smrti fanta DeGeronima. Sunek je Wyatt vrgel iz avta. Policija je Wyatt obtožila uboja kot voznika avta.

Policija je takoj ustavila ves promet na bulevarju, ker je bil električni drog gladko odrezan in je bila nevarnost, da električni tok koga ne ubije.

Oba, Debevec in Gencope, sta bila proglašena mrtvim, ko so ju pripeljali v Emergency Clinic bolnišnico. DeGeronimo se pa istotam bori s smrtjo. Wyatt so pa obvezali na policijski postaji.

Wyatt pravi, da se ne spominja, da bi on vozil avto ob času nezgode.

Gencope je služil kot mornar na bojni ladji Donnell, ki je bila izpod njega torpedirana v severnem Atlantiku. Po več dneh so druge ladje pobrale mornarje iz vode.

John Debevec je pa služil pri marinah, odkoder je bil častno odpuščen lanskega novembra. Domov je prinesel 7 bojnih zvezd za boj na Južnem Pacifiku. Udeležil se je bojev na Iwo Jima in na Okinawi, iz katerih je prinesel celo kožo. Preko morja je služil 28 mesecev in vse bojne nvarnosti srečno prestal.

Wyatt je tudi služil pri mornarici in DeGeronimo je bil z 2. oklepno divizijo v Nemčiji.

Pred enim letom se je nek fant zaletel z avtom v ravno isti drog na istem mestu, pravi policija. Bulevard je na tistem kraju zelo slabo razsvetljen, svetilke so do 250 čevljev narazen.

Vsi štirje fantje so se poznali še iz šolskih let. Wyatt je dobil avto od svojega očeta in povabil ostale tri prijatelje, da bi praznovali njegov 21. rojstni dan. Ob enajstih v pondeljek ponoči so pobrali z avtom Johna Debeveca, ko je nehal z delom pri Cleveland Graphite Bronze Co. Mnogo so si imeli povedati iz šolskih in vojaških let in niso slutili, da je to njih zadnji večer skupaj.

Nesreča se je pripetila ob 2:35 včeraj zjutraj. Mrs. Fraser, ki stanuje na 15448 Lake Shore Blvd. se je zbudila, ko je zaslišala strahovit hrušč na

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Smrad v gledališču—

Nekdo je vrgel smrdljivo bombo v La Salle gledališče na 185. cesti. Manager Peter Stakich je povrnil obiskovalcem denar, kolikor jih je bilo takrat v gledišču in ki niso mogli ostati vsled smrada. Policija išče zlikovca.

K molitvi—

Članke podružnice št. 25 SZZ so prošene, da se udeležijo skupne molitve nocoj po pooblasti za pok. Katarino Lah v Frank Zakrajšek pogrebni zavodu; v četrtek večer po pooblasti na naj pridejo članice društva Srca Marije, za v petek pa ste vabljeni, da se udeležite pogreba po možnosti.

Seja demokratskega kluba

Nocoj ob osmih ima sejo Slovenski demokratski klub v Euclidu. Seja se vrši v SDD na Recher Ave.

Iz bolnišnice—

Mrs. Jennie Strnad, 1415 E. 51 St., se je vrnila iz St. Vincent Charity bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti vsem prijateljicam za obiske in poslane cvetlice. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na njenem domu.

Za Katoliški dan—

Članom pripravljalnega odbora za Baragov katoliški dan se naznanja, da je seja, ki bi se morala vršiti nocoj, prestavljena na prihodnjo sredo iz vzroka, ker je šlo več članov tega odbora na konvencijo SDZ.

Ob 20 letnici poroke—

Mr. in Mrs. Brunswick, 1052 E. 171 St., obhajata danes 20 letnico srečnega zakonskega življenja. Prijatelji in sorodniki jima želijo, da bi zdrava in vesela dočakala še zlato poroko. Mrs. Brunswick je hči Mrs. Hrstar iz Prosser Ave.

Darovi za begunce

V našem uredništvu so izročili darove za begunce sledeči: po \$10.00: Joseph Stampfel, 1139 E. 76 St., in Mrs. Mary Vidmar iz Saranac Rd.

Mrs. Agnes Benčina iz Chicaga pa je poslala dva dolarja, Mrs. L. Škrobar je darovala en dolar.

V imenu beguncev vsem prav iskrena hvala in priporočamo, da bi še drugi darovali po svoji moči.

NAM JE TUKAJ DOBRO. ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMNIMO NA BEGUNCE

KROMPIR PRIDE NA POMOČ PRI IZDELAVI ŽGANJA

Washington. — Žganja nam ne bo zmanjkalo, ker pride na pomoč krompir. Ker tako zelo primanjkuje žita, iz katerega so kuhale destilerije alkohol, so začele te zadnje čase kupovati v veliki množini krompir. Iz krompirja namreč tudi pridelujejo alkohol, čeprav je proces težji, pravijo kemisti.

Letos bo velika letina krompirja in ker ne stoji dolgo, da bi se ga pošiljalo v Evropo, bodo iz njega delali alkohol za žganje.

Bodite previdni, kadar greste preko ceste. Prekoračite ceto samo pri signalni luči!

Išarska polena

SPISAL NARTE VELIKONJA

je obletnica!" je ponovil. "Čemu se mi na-
pot ter me zalezu-
"Slišal sem. Tako sem stal
jaz za grmovjem, tako sta vid-
v pehala hlode. Ti si udaril
s cepinom po Pramu."
"In on je zamahnil nad me-
no. Ali veš, kaj je dejal?
Ali veš, kaj mi je vrgel v ob-
raz?"
"Slišal sem. 'Pankrt,' je de-
jal, 'ti si s cepinom po Pra-
mu?' je dejal."
"Da, kakor pred leti pri
Brajdi, ko mi je vrgel har-
moniko v glavo. 'Pankrt, ti
pleši z metlo, ne pa z grun-
tarskimi hčerami.' Tega nisem
pozabil!" je s strašno žalostjo
in gnevom dejal Tine. "On je
pozabil, jaz pa ne!"
"In zato si ga s cepinom?"
Zato si podvalil hlood se preko
umirajočega. 'Tine,' je dejal,
'Tine, kaj si naredil?' In je
bil mrtev!"
"In zakaj me ne ovadiš, če
vse to veš?" se je izjavil Tine.
"Zakaj me samo zalezuješ?
Zakaj mi sediš kakor vedomec
na vratu?"
"Sam se ovadi, sam se ske-
saj! Obletnica je!"
IV
"Ali nimaš poganjača, Mati-
jec?" se je oglašil stric Matvž
za Matijcem, ki je sredi zameta
pehal kravo z roko po gazi ter
si preobziren ni vedel pomagati.
"Zavpij nad njo in udari
jo! Čemu pa imaš vrv?"
"Vrv? Kdo pa naj bije z
vrvo? Alo, Pirha!" jo je uda-
ril z dlanjo ter se skoraj pre-
strašil svojega nenavadnega
glasu.
Krava je začudeno planila
naprej ter gazila sneg do kolen.
plašno je vohala v gaz, boječe
prestavila prednje noge, stres-
la z glavo ter spet prhnila par
korakov po gazi.
"Udari zares!" je zavihel
stric palico. "Samo malo bolj
odločno je treba. Vsako reč
moraš prijeti odločno! Le kar
naprej stopi, bom jaz priga-
njal. Alo, Pirha! Spočita je
pat ti divja."
Stric Kosmač je oprezno sto-
pal za njima.
"Če bi bil, kokar nisi, bi že
imel priganjača. Pa bi lahko
že svojo kravo gonil. Veš kaj,
rekel sem, da je že čas. In ti
še rečem: pazi, da ne zamu-
diš! Mladih dni ne bo nihče
nosil za tebe in da bi ženske
za tabo norele, si že prestar!
In navsezadnje ima moški pra-
vico in dolžnost, da vpraša."
Je govoril stric tr si brisal sli-
no z brade, lovil s palico stopi-
nje ter mežika izpod košatih
obrvi.
Matijec je nemo stopal pred
kravo.
"Še če kravo kupiš, moraš
vprašati. Kakšno staro gavdro
ti se kdo ponudi, dobro telico
pa le, če je prav sila. Zvedel
sem, da jo Klančar prodaja.
Bolezen ima v hiši. In sem se
podviral, da je kdo drug ne od-
pelje. Lepo telico. Revez je
sam, ženo ima v postelji. Pa
revščino. In kakšnega otroka
v tej revščini!"
Stric je za hip umolknil in
čakal na besedo.
"Lepa telica," je povzel.
"Alo, Pirha! Pravi, da mu je
Bog dal telico radi žene in o-
troka. Za zdravinka. In mla-
do živinče da bo dal za ženo
in otroka. Kravo je že pro-
dal!"

Kako je moralo priti do vaških straž in domo- brancev

Opis dogodkov med okupa-
cijo v Rovtahn nad Logatcem.

(Nadaljevanje)

Navidezni napadi partizanov
na Lahe.

Dne 10. maja so oddali parti-
zani raz Leše (hrb nad vasjo)
nekaj strelcov v vas in zbežali.
Drugo jutro so zato Italijani
požgali hišo na Lesah in odpelja-
li od tam dva družinska očeta v
zapor in kasneje v internacijo,
čeprav nista imela s tem parti-
zanskim streljanjem prav nobe-
ne zveze. Vojaški oddelki so
preiskali vse hiše na najbolj su-
rov način in pokradli vse, kar
jim je prišlo pod roko. Ljudje v
blokirani vasi niso smeli niti na
delo izven žične ograje. Aprovi-
zacija je bila vsem ustavljena.
Vse prebivalstvo so smatrali oku-
patorji kot sokrivo pri tem navi-
deznem napadu na Italijane.
Ker je bila v prejšnjem letu 1941
zelo slaba letina, denarja pa lju-
dje niso imeli, kajti denar se do-
bi v Rovtahn od lesa, ki ga pa ni-
smo mogli in ne smeli sekati, je
nastalo v Rovtahn veliko pomanj-
kanje. Ker se v takih razmerah
kot sem jih opisal in ki so nasta-
le radi partizanskih nastopov, ni
dalo dobiti ničesar od drugod, je
pri nekaterih kmetih zavladala
prava lakota. Pri Dolenjcu, kjer
je bila 18 članska družina, so do-
besedno živeli do žetve samo ob
solati brez olja in ob mleku, ko-
likor so ga pač imeli. Položaj je
postajal obupen.

Že imenovanega 10. maja so
torej partizani začeli kazati svo-
jo aktivnost. Z nečim so morali
opravičiti ljudem svoje pohajko-
vanje, ropanje in umore, saj že
itak niso imeli pri njih nobene-
ga kredita. Vsi so bili siti nji-
hovega vednega nadlegovanja in

postavljanja v nevarnost pred
Italijani. Vsi so bili siti praznih
člupov o nekega komunističnem
raju, v katerega ni nihče vero-
val. Tako so morali nekaj po-
kazati, da bi ljudje vsaj v njih
korajžje vrjeli, če že ni drugega.
In res so mesec dni po tistem
streljanju z Leše dne 11. junija
napadli domači partizani podpr-
ti s tujci par italijanskih tovori-
nih avtomobilov v Cestah iz za-
sele in ubili par italijanskih vo-
jakov nekaj pa ranili.

Laško muševanje.

Izzvali so s tem pohod itali-
janskega vojaštva iz Logatca
proti Rovtahn. V Cestah so vse,
kar je bilo kaj vrednega, pobra-
li, poslopja pa zažgali. Pogorelo
je šest hiš in tri gospodarska
poslopja. Prebivalstvo se je raz-
bežalo, le posestnika iz Cest-zgo-
raj Petkovšek Antona so zapri-
li in kasneje odpeljali v internaci-
jo. Spotoma so v bližini Sivca
ustrelili Reven Jakoba, že stare-
ga moža, ki je delal butare v
gozdu tik ceste. Vojaštvo je div-
jalo in preiskavalo po vseh hi-
šah ob cesti ter ljudem grozilo.
Obnašanje Lahov do prebival-
stva je po tem dejanju postalo
neznosno. Preiskave na preiska-
ve, sumničenje, legitimiranje,
pretepanje in vsake vrste šika-
niranje, to so bile nove dobron-
de, ki so jih partizani naklonili na-
jim ljudem s svojim "velikim"
dejanjem za odrešenje. Na me-
stu so pustili partizani enega
mrtvega in nekaj orožja med
tem mitraljez, ki je nosil napis
Franceta Hladnika iz Rupe na
Petkovcu. Dne 16. junija je šlo
vojaštvo na Petkovec. Pograbil
so Franceta Hladnika in še Ci-
gale Janez ter odgnali proti Siv-
cu. Prišedši v gozd, so jima re-
kli naj se vrne domov. Obrni-
la sta se vesela proti domu, a na-
pravila le nekaj korakov. Lah
so jima streljali v hrbet. Hlad-
nik je umrl takoj, Cigale pa je
ostal živ do naslednjega jutra in
še mogel povedati, kako je bilo.

V pojasnilo moram povedati, da
so bili tudi naši fantje in moške
organizirani v trojke in imeli
skrito orožje za pravi čas boja
proti okupatorju. Par dni pred
napadom pa so partizani Hlad-
niku ukradli mitraljez in nanj
napisal njegovo ime. Hladnika
so partizani posebno sovražili,
ker niso na Petkovcu mogli ni-
kogar pridobiti za sebe. Cigaleta
pa so izdali partizani Lahom ra-
di nekega streljiva, ki ga je skri-
val. Tako so partizani napravili
ogromno škodo domačim ljudem
in povzročili neprimerno več tr-
pljenja kot Lah sam.

Napadi partizanov na domačine.

Partizani so od takrat miro-
vali proti Lahom, a so postali
vedno hušji proti domačim lju-
dem. Njih število se je pomnoži-
lo s prirastkom od raznih stru-
ni. Celotno iz Ljubljane so prišli
razni komunistični instruktor-
ji, politkomisarji in ljudje žel-
ni romantičnega življenja. Nji-
hovi odredi so se razvili po ži-
beršadah, po Zaplani in Vranji pe-
či, v Podpesku, okrog sv. Treh
kraljev. Niso bili številčno mo-
čni, vendar v veliko nadlego
vsem, ki so kaj imeli. Pomikali
so se iz kraja v kraj, jedli kme-
tov kruh in veseljačili na njegov
račun. Da so bili bolj podobni
nekdanjim rokovanjem, so vla-
čili s seboj ženske in živeli svo-
je divje življenje, ki je bilo se-
veda tudi v pohujšanje mladini
in v veliko skrb staršem.

Naši ljudje tega niso mogli
prenašati molče. Opominjali so
partizane, naj nehajo s tem živ-
ljenjem, ki je samo v škodo do-
mačinom, prav nič pa ne škodu-
je Lahom, ampak jim nasprotno
samo daje povod, da mučijo vse
ljudstvo. Vsaka taka brada je
bila kakor ogenj v stehi. Kdor
ni vsega odobral, kar so počeli,
je bil izdajalec in okupator-
jev sodelavec. Kdor jim je re-
kel, da bo ob takem njihovem
postopanju ves narod uničen, so
mu odgovarjali, da je lahko vse
uničeno, samo da zmaga njho-
va ideja. Ljudje so bili ustrašo-
vani, vendar so nekateri imeli
korajžje, da jim povedo, kako
strašno škodo delajo narodu.
Taki so bili potem likvidirani.
Tako so hoteli radi takih opo-
minov odpeljati na zaslišavanje v
gmajno kmeta Kogovška Janeza,
po domače Skrotnika. Ker ni
hotel z njimi, so ga na mestu
ustrelili v prsni žene in otrok 24.
julija 1942. Potem so vse izro-
pali in odpeljali živino. Tudi
predsednik "Kmetijskega dru-
štva" Lukan Pavel iz Praprotno-
ga brda, oče petih otrok, je mo-
ral radi takega opomina umreti.
Rekel jim je ob priliki, da je v
njih lastno škodo, če ne odneha-
jo, ker bodo Lah v vse odpeljali
in vse požgali in potem tudi oni
ne bodo imeli od česa živeti. Ra-
di tega so ga v noči od 25-26. ju-
lija odpeljali v Hlevšek pod Če-
širkom v Podpesku. Tam so ga
mučili, mu polomili ude in ga
končno umorili. Tisto noč so tam
umorili še sedem drugih mož.
Eden, Skvarča Stanko jim je
ušel in tako vse povedal. O tem,
kaj so počeli z žrtvami je pove-

daj tudi partizanski kuhar Mo-
drijan Janez. Zgrozil se je nad
tem, kar je videl in pobegnil. Na
Vernih duš dan smo te žrtve par-
tizanske podivjanosti odkopali in
prepeljali na farno pokopališče.
Sodil je te žrtve (če se da sploh
o kaki sodbi med rojari more
govoriti) rovtarski učitelj Krča,
ki sem ga že spredaj omenil. Pa
se to ni godilo samo pri nas, am-
pak po vsej Ljubljanski pokra-
jini. Vse loze po naših gozdovih
in vse kraške jame so napolnje-
ne z žrtvami partizanskega ko-
munističnega divjanja. Njih šte-
vilo gre v visoke tisoče.

Ljudstvo si ob tem divjanju
partizanov ni znalo pomagati.
Italijani niso storili ničesar, da
bi pregnali partizane. Imeli smo
vtis, da jim je kar všeč, če se do-
mači ljudje med seboj pobijajo.
Čepeli so v svojih postojankah in
gledali, kaj se godi okrog njih.
Fantje in moške, ki so bili v ne-
varnosti, da jih komunisti likvi-
dirajo so začeli prihajati v blo-
kirano vas, ki je bila natrpna
že itak od vojaštva. Sem so tudi
nosili skrivat hrano, da bi jim
roparji vsega ne pobrali. Tisti,
ki so ostali zunaj nezavaroani,
so trepetali noč in dan, da ne bi
bili pobiti ali izropani. Tako so
ljudje začeli misliti na samo-
obrambo.

Po dogodkih koncem julija, ki
sem jih omenil, so Italijani na-
pravili spet pohod, pa spet bolj
proti prebivalstvu kot proti par-
tizanom. Prišli so večji oddelki
vojaštva iz Logatca in so šli pro-
ti Smrečju, št. Joštu in Podlipi.
Bilo je to 22. avgusta. Značilno
je bilo, da so za to vedeli parti-
zani in se vsi umaknili. Vedeli
smo po tem, da imajo med Itali-
jani svoje zaupnike, ki jih o vsem
obveste. In ti partizani, ki so
imeli zveze z Lahom, so vsem
drugim očitali izdajstvo! Italija-
ni so požigali na tem pohodu
kmečke domove po Podpesku, v
Praprotnem brdu. Odgnali so
živino iz teh vasi. Odgnali v in-
ternacijo nekaj ljudi, ki jim ni-
so ušli. Še hušje je bilo, da so
spotom pobrali deset moških, jih
peljali v Lukančkov gozd in tam
brez nadaljnjega ustrelili. Vse te
ljudi so pobrali doma ali pa po
poti, ko so šli od maše v Podlipi.
V Rovtahn namreč niso mogli k
maši, ker so bile blokirane. No-
beden izmed ubitih ni bil parti-
zan, čeprav so se ti zbirali po
njih hišah. Toda tega jim po-
sestniki niso mogli zabraniti.
(Dalje prihodnjic.)

Pomagajte Ameriki, kupujte
Victory bonde in znamke.

MALI OGLASI

Išče sobe

Veteran, ki je služil v armadi
31 mesecev in bil čez morje, želi
dobiti na vzhodni strani 4 sobe
za sebe in ženo brez otrok. Po-
kličite HE 7006. (101)

Gostilna naprodaj

Naprodaj je dobro idoča go-
stilna na St. Clair Ave. vzhod-
no od E. 55 St. Krasna oprema,
prav poceni. Pokličite Mr. Ca-
plan, MA 3747. (96)

SEDAJ V ZALOGI

za takojšnjo inštalacijo

SONNER GAS CONVERTORS ZA REZIDENCE IN INDUSTRIJO

POPOLNA ZALOGA
VELIKOSTI
ZA VSAKO GRELNO
ZAHTEVO.

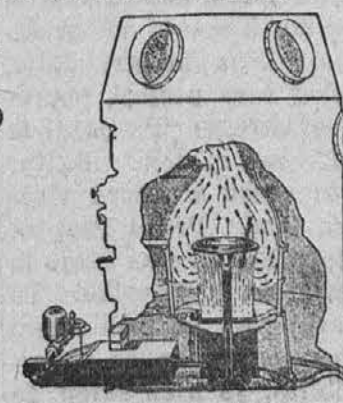
spremenja
furneze za premog
in boilerje
v avtomatično gretje

Kompletno z vsemi
Minneapolis-Honeywell
kontrolami

POKLIČITE ZA PREGLED IN PRERAČUN

HANN 15505 EUCLID AVE.
At Taylor MU. 4200
Heating & Plumbing Supplies Since 1907

ŠTEFAN M. ROBASH, ZASTOPNIK

DELO DOBIJO

ŽENSKÉ ZA DELAVKE HIŠNEGA SNAŽENJA

od 5:00 zv. do 1:40 zj.
5 večerov v tednu
\$34 na teden
v mestu

Zglasite se na
Electric Building
700 Prospect Ave. Room 901
Women's Employment Office

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

(x)

Ženske za čiščenje

Dnevno delo
polni čas
od 6 zjutraj do opoldne
Stalno delo
Zglasite se v
Employment office, 5 nadstropje

Wm. Taylor Sons & Co.

(96)

Ženska za hišna dela

Išče se žensko srednjih let
za hišna dela pri gospodinjstvu,
krasnaj in moderna hiša, kjer
bo imela idealen dom, lastno so-
bo, dobro plačo s hrano. Odda-
ljeno par milj iz Clevelanda v
lepem rezidenčnem okraju. V
slučaju, če je poročena, ima
mož pri njej stanovanje, enu-
telno tudi delo na vrtu.

Za več informacij pokličite
po dnevi KENmore 5500, zvečer
Wickliffe 576 M.
(May 7, 9, 13, 15, 17, 20)

Izučen mesar

Takoj dobi službo izučen me-
sar. Zglašite naj se na 315 E. 156.
St. v Collinwoodu, ali pokličite
za nadaljna pojasnila IV 7631.
(97)

MALI OGLASI

Furnezi

Novi furnezi za premog, plin, olje,
gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$15
premenjamo stare na plin ali olje
Thermostat

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.
ENdoot 0487
Govorimo slovensko (x)

Drva za kurjavo

Nova drva iz tovarne, veliki
in mali kosi. \$5 en "load" v oko-
lici St. Clair Ave. in E. 79. St.,
več če je oddaljeno. Pokličite
med 6. in 7. uro zvečer LI 9847.
(96)

Šivalne stroje popravljamo,

KE 5557

Tudi kupimo stare šivalne stroje
**ALLIANCE SEWING
MACHINE**
15823 ARCADE AVE.

Slovensko-ameriška

Kuharica se sedaj dobi
v Clevelandu

Dobite jo v pisarni August
Kollander, 6419 St. Clair Ave.
ter pri Jožetu Grdini, 6113 St.
Clair Ave. Oba imata knjige v
zalogi in bosta rada postregla
rojakinjam, ki želijo imeti to
lepo, veliko in koristno knjigo.
(Mon.-Wed.-x)

SEDMAX

Moving & Storage

ALSO
LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.

KE 6580

Časnikarji zbrani na 23. letni seji organizacije ured-
nikov. — John S. Knight, od časopisa Knight in predsed-
nik te organizacije podaja letno poročilo na seji, ki se je vr-
šila v Washingtonu, D. C. Levi na sliki je Erwin D. Can-
ham od Christian Science Monitor in Dwight Young, Jour-
nal-Herald iz Dayton, Ohio.

Ni hotel sprejeti kraljevske časti in 18 deklet. — Lt.
Charles W. Petterson, star 28 let iz Worcester, Mass. je
prijazno odklonil ponudbo sultana na Subu, da bi postal
kralj otoka Jolo v južnem Pacifiku, s katerim bi bil dobil
tudi 18 domačink-krasotic. Na sliki ga vidimo, ko se je vr-
nil domov, poleg njega pa je njegova soproga in svačinja,
ki si ogledujeta razno orožje, ki ga je Charles prinesel z
dotičnega otoka kot spomin.

